

Zinātnes Vēstnesis

Latvijas Zinātņieku savienības, Latvijas Zinātnes padomes un Latvijas Zinātņu akadēmijas laikraksts

18 (122)

1996. gada 25. novembris

IZSAKA NEUZTICĪBU MINISTRAM

LZA SENĀTA LĒMUMS
(1996. gada 22. oktobrī)

5. PAR REFORMU GAITU ZINĀTNĒ UN ZA ATIEKSMI

LZA Senāts izsaka dzījas bažas par Latvijas zinātnes iecerēto reformu gaitu, tās sasteigību un nepamatotību. Šīs ieceres deklarējis augstākās izglītības un zinātnes valsts ministrs, nevienojoties par reformu izpildi ne ar universitāšu un zinātnisko iestāžu vadītājiem, ne ar LZA, ne ar LZA.

Savas darbības sākumā valsts ministrs solīja panākt gan 1996. g. gan 1997. g. zinātnes budžeta būtisku pieaugumu vairāku miljonu latu apmērā. Taču viņš nav panācis pat 1997. g. budžeta pieaugumu vismaz inflācijas (ap 20%) kompensācijas apjomā, t. i., papildus ap 1,5 miljonu latu. Tā rezultātā zinātnes budžeta relatīvais finansējums attiecībā pret nacionālo kopprodukto 1997. gadā samazinās uz 0,25%, salīdzinot ar 0,38% 1996. gadā. Mēģinot attaisnot nepildītos solījumus, valsts ministrs sācis diskreditēt sabiedrībā pašreizējo zinātnes stāvokli Latvijā, neskatojoties uz starpautisko un Latvijas ekspertru augsto novērtējumu daudzās tās nozarēs.

Augstākās izglītības un zinātnes valsts ministra darbībai raksturīgs voluntārs, nedemokrātisks un haotisks darba stilis, nerēķināšanās ar zinātnieku domām un ieteikumiem, kā arī ar reālo situāciju Latvijas zinātnē. Valsts ministra amatā viņš sācis darboties kā slīkts administrators, kas neatbild par saviem solījumiem un rīcību.

LZA Senāta sēdē tika izteikts viedoklis par augstākās izglītības un zinātnes valsts ministra LZA īstenā locekļa P. Cimdiņa neatbilstību ieņemamajam amatam. Senāts aicina Latvijas augstskolas un zinātniskās iestādes izteikt savu atlieksmi par šo viedokli.

«MANS PARAKSTS NEKO NENOZĪMĒ...»

Dīvainas sajūtas izraisīja LZA padomes tikšanās ar augstākās izglītības un zinātnes valsts ministru Pēteri Cimdiņu š. g. 8. novembrī. Pirms divām dienām tāda tikšanās jau bija notikusi ar Zinātņu akadēmijas un zinātnisko institūtu pārstāvjiem, tādēj ministrs, kā saka, bija gatavs cīņai un pārmeta zinātniekiem nevis vēlēšanos uzsākt konstruktīvu sarunu, bet tieksmi mītiņot. Zinātnieki savukārt neverāja saprast, par kādu konstruktīvu sarunu var būt runas, ja visa informācija līdz viņiem nonāk visnekonstruktīvākā veidā, proti — baumu līmeni.

Atpaupies no gaidāmās deportācijas šausmām, institūti sāk apsvērt, kādā izskata tād viņi tajā trimdā došies — ar visu mantu vai tikai kailo dzīvību. Tādēj vissašutušķeļe bija bijušie ministra vistuvākie līdzgaismnieki no Bioloģijas institūta. Ja jau uz Universitāti, tad uz Universitāti, tā sakot, kā stāv, ar visu manu. Bet tad viņi uzzina, ka nekā — bez manas, jo īpaši Bioloģijas institūtam celtā ēka un visi citi objekti tiek kā kompensācija atdoti Salaspils pašvaldībai, lai tā apsolītu jaunveidojamo Salaspils Tehnoloģisko parku.

— Kur mēs iesim? — jaujā biologi.

— Uz Kronvalda bulvāri 4, tur māja līela, — atbild ministrs. Savukārt Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultātes cilvēki nebūt nav pamanijuši, ka puse fakultātes ēkas stāvētu tukša un varētu uzņemt Bioloģijas institūtu «ar visām parpaītām».

Ministrs mierināja biologus, ka ziņa par VISU izmēģinājuma un pētniecības staciju nodošanu privatizācijā ir pārspīlēta, tikai Rušona bāze tiks atdota īpašniekiem.

Par lemšanu, neinformējot tos, par kuriem lemj, uztraucās arī Fizikas institūts, jo Salaspils domes pārstāvji bija ieradušies pārņemt objektus, iekams institūts par to bija saņēmis kādu dokumentu no ministrijas.

— Nevajadzēja laist iekšā, — teica ministrs.

— Bet viņiem bija jūsu parakstīts dokuments, — skanēja atbilde.

Ar tiem ministra parakstiem vispār noteik dīvainas liecas. Jaufāts, vai viņš piekrīt tam, ko parakstījis, ministrs teica, ka viņa parakstam neesot nekādas nozīmes, jo lēmumi vēl tiekot saskaņoti instancēs un tikai tad, kad būs visi paraksti, tie iegūs spēku. Taču, kā norādīja klātesošie, to skaitā LZA priekšsēdētāja vietnieks A. Tabuns, kuram šādi P. Cimdiņa parakstīti papīri bija rokā, nekur nav teikts, ka ministra pašrocīgais paraksts nebūtu saistošs. Tā 8. VIII ministrs pa-

LATVIJAS ZINĀTŅIEKU SAVIENĪBAS
VALDES LĒMUMS

Rīgā,

1996. gada 8. novembrī

LZA izsaka dzīju neizpratni un satraukumu par augstākās izglītības un zinātnes valsts ministra P. Cimdiņa aktivitātēm, saistītām ar Latvijas zinātnei vajadzīgu objektu (īpašumu) izņemšanu no Valsts nozīmes izglītības, kultūras un zinātnes objektu un nacionālo sporta bāžu saraksta vai mēģinājumiem tos izņemt no zinātnes un izglītības materiālās bāzes. Vēl jo vairāk, šie priekšlikumi ne tikai nav apspreisti ar leinteresētājam pusē — zinātnieku sabiedrību, LZA, LZA un augstskolām, bet pat nav informēti procesā iesaistītie institūti un augstskolas.

LZA konstatē, ka P. Cimdiņa nelīdzsvarotā un saisteigtā — reformas par katru cenu un pēc iespējas ātrāk — darbība, pilnīgi ignorējot zinātnisko sabiedrību, ir būtiski padziļinājusi krizes situāciju Latvijas zinātnē. Šajā darbībā nekādi nedominē normālās demokrātiskas valsts zinātnes ministra galvenie uzdevumi: veidot likumdošanas un ekonomisko vidi valstī tā, lai tā sekmētu zinātnes attīstību.

LZA Valde nolēm:

Griezties pie LR Ministru prezidenta ar lūgumu:
1. Nekavējoties atsaukt P. Cimdiņu no augstākās izglītības un zinātnes valsts ministra amata.
2. Aicināt Ministru prezidentu A. Šķēles kungu uz tikšanos ar zinātnieku sabiedrību un lūgt viņu informēt mūs par valdības politiku zinātnē.

LZA VALDES LĒMUMS APSTIPRINĀTS LZA PADOMES
SĒDĒ Š. G. 15. NOVEMBRĪ. NOLEMPTS IZVEIDOT DARBA GRUPU, KURA KOPĀ AR LZA, LZA UN AUGSTSKOLU PĀRSTĀVJIEM SAGATAYOTU TIKŠANOS AR LR MINISTRU PREZIDENTU A. ŠĶELI.

rakstījis dokumentu par atsevišķu institūtiem piederošo ēku izņemšanu no kultūras, izglītības un zinātnes objektu saraksta, kas nav pakļaujami privatizācijai.

— Vai šie objekti ir jāizņem vai ne? — tika uzdots pavisam konkrēts jautājums.

— Es nesaku ne jā, ne nē, — atbildēja ministrs, pats izsakot izbrīnu, kāpēc tas divu mēnešu laikā nav saskaņots. — Pie Šķēles dokumenta tādā veidā nekad nenonāks.

Tik pat interesants bija ministra apgalvojums, ka «Salaspils problēma ir pašu Salaspils institūtu rokās». Kā tas būtu saprofāms! Vai tā, ka nāves soda izpildīšana ir pašu nāvinieku rokās?

Par jucekļi ministrijas paziņojumos runāja arī G. Andrušaitis — leprieķējās dienas vakārā institūtā plēnača faktā no ministrijas, ka līdz 14. novembrim, tas ir — nedēļas laikā — jādod savi slēdzieni par tam piederošajiem objektiem, tas būtu normāli, taču izrādījās, ka īstenībā šīs ziņas jāsniedz jau līdz 8. novembra vakaram.

Pavisam nepatikami bija klausīties valsts sekretāra un parlamentārā sekretāra savstarpējos pārmefumos par to, ko kurais nav izdarījis un ko kuram nav paziņojis. «Kāpēc tu nefeici!» un «Kāpēc tu neinformēji, ja zinājīgi!» Zinātnieku savienības padomei nudien nav dajas par plēnāku sadali Izglītības un zinātnes ministrijā. Dīvaina tākai ministra reakcija uz LZA valdes lēmumu par neuzticības izteikšanu augstākās izglītības un zinātnes valsts ministram līdz ar lūgumu viņu atceļt no šī amata.

Ministra reakcija bija aptuveni šāda — kas jūs tādi te esat, ka varat runāt Zinātnieku savienības vārdā. Es arī sastāvu Zinātnieku savienībā. Lai nu kādam var patikt vai nepatik valdes sastāvs, lai kādas personīgas vai partiju nesaskaņas nebūtu, valde tomēr ir Zinātnieku savienības kongresā IEVĒLĒTA un pēc statūtiem tāi ir tiesības uzsākties Zinātnieku savienības vārdā, tādēj P. Cimdiņa gadījumā dlež vai jārīko zinātnieku referendum. Var piekrist P. Cimdiņam, ka mītiņi nav pats konstruktīvākais ceļš, bet vai elementāru ētikas normu neievērošana, nemaz nerunājot par krisīsto morāli, ir vairāk atbalstāma!

Z. KIPERE

FRICIM BRĪVZEMNIEKAM — 150

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJAS
UN
RĪGAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS
SĒDE

notiks otrdien, 1996. gada 10. decembrī plkst. 10.00 Rīgas Latviešu biedrības nama Zelta zālē, Rīgā, Merķeļa ielā 13.

Tēma: PAR PĒTĪJUMIEM «LETONIĀ»
(desmitā sēde)
FRICIM BRĪVZEMNIEKAM — 150

LZA īst. loc. T. MILLERS

— ievadvārdi

LZA īst. loc. J. STRADINĀŠ

— Fricis Brīvzemnieks — viens no pirmajiem latviešu populārzinātniskās un tulkojumu grāmatniecības pamatlīcējiem

Dr. filol. J. ROZENBERGS

— Fricis Brīvzemnieks — folkloras materiālu vākšanas ekspedīciju darba aizsācējs Latvijā

LZA goda loc. K. KARULIS

— Fricis Brīvzemnieks un latīņu un slāvu alfabēts latviešu rakstībā

Pārrunas

Folkloras ansambļu koncerts

oooooooooooo

KONKURSI

LZA RADIOASTROFIZIKAS OBSERVATORIJA

izsludina konkursu uz 2 asistentu vietām astrofizikas specialitātē.

Dokumenti iesniedzami Rīgā, Akadēmijas lauk. 1, 342. īst. viena mēneša laikā no konkursa izsludināšanas dienas.

Tālrinis uzziņām 7-226796.

LZA NEORGANISKĀS ĶĪMIJAS INSTITŪTS

izsludina konkursu uz akadēmiskiem amatiem: vadošais pētnieks, pētnieks un asistents neorganiskās, analītiskās un fizikālās ķīmijas apakšnozarēs.

Dokumenti iesniedzami Salaspilī, Miera ielā 34, 304. istabā viena mēneša laikā kopš izsludināšanas dienas (tālr. 944757).

ĪSUMĀ

14. novembrī Jelgavā notika LLMZA Ekonomikas un agrāinformācijas nodajas sadarbībā ar LLU Ekonomikas fakultāti rīkotie zinātniskie lasījumi, kas veltīti Latvijas Zinātņu akadēmijas goda doktora, Krievijas ZA un Krievijas Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas akadēmiku A. NIKONOVA piemiņai.

Lasījumos tika aplūkota A. Nikonova biogrāfija (S. Timšāns), A. Nikonovs un agrārā zinātne Krievijā (A. Petrikovs, KLZA Agrārā institūta direktors), akadēmikā A. Nikonovs un Latvijas Lauksaimniecības universitāte (B. Rivža), kooperācijas idejas A. Nikonova darbos (A. Vadja), kā arī uzsklausīti daudzi atmiņu stāstumi.

* * *

17. novembrī Ārzemju mākslas muzejā slēdza LZA goda locekļa Jāņa STRUPULĀ izstādi, kurā bija eksponētas medaļas, monētu modeli, gleznas, zīmējumi, skulptūras. Izstādi bija organizējusi Latvijas Mākslas muzeju apvienība, Ārzemju mākslas muzejs, Latvijas Tēlnieku centrs un Latvijas Medaļu mākslas klubs.

SENO KARŠU PĒTNIEKI PULCĒJĀS RĪGĀ

7. un 8. oktobrī Latvijas Universitātes Senāta zālē notika Starptautiskās karšu kolekcionāru biedrības [IMCoS] 15. simpozījs. Šādus pasākumus biedrība, kurās centrs ir Londonā, organizē katru gadu valstis, kas šajā biedrībā ir pārstāvētas, un 1995. gadā šāds pasākums bija Sanfrancisko, bet nākamgad būs Budapeštā. Pašreiz biedrībā ir gandrīz 1000 seno karšu pētnieku, kolekcionāru un tirgotāju (specializēto antikvariatu īpašnieku) no visiem kontinentiem, bet Baltijas valstis pārstāv tikai Latvija.

15. simpozīja tēma bija «Baltijas senās kartes», un Rīgā ieradās ap 60 pārstāvju no 13 valstīm, t. sk. arī no Ziemeļamerikas, Āzijas un Austrālijas. IMCoS simpozīju īpatnība ir nelielais referātu skaits sesijās, bet iespējami vairāk tiek organizētas seno karšu izstādes un arī tirgi.

Rīgas simpozīja pirmajā dienā nolasīja divus referātus: J. Strauhmanis par pētījumiem Baltijas kartogrāfijas vēsturē un J. Klētnieks — par Livonijas 16. gadsimta kartei jeb t. s. Jana Portancijs speciālkartai. Diemžēl neieradās Krievijas Nacionālās bibliotekas karšu nodajās vadītāja L. Kidjuševska, kuras referāts par šīs bibliotekas seno karšu katalogiem tika joti gaidīts. Simpozīja otrajā dienā nolasīja trīs referātus, un pirmajā no tiem Lielbritānijas pārstāvis Kr. Terrels emocionālā un plaši ilustrētā referātā pastāstīja par britu hidrogrāfu darbošanos Baltijas jūrā 1854./56. gada karadarbības laikā. Otrs referāts bija veltīts Viļņas universitātes unikālajai seno atlantu kolekcijai, un to nolasīja šīs grāmatu krātuves nodajās vadītāja A. Braziuniene. Lielu interesiju izraisa simpozīja pēdējais referāts par 17. gadsimta Jelgavas apkārtnes karšes restaurēšanu, kuru veikusi Latvijas vēstures muzeja speciāliste Ā. Ubarste kopā ar savām kolēģēm. Pēc referāta IMCoS vadība uzaicināja Ā. Ubarsti iestāties biedrībā, kā arī apsprieda iespējas sniegt palīdzību seno karšu restaurēšanā, kas mūsu valstī ir joti aktuāla problēma.

Specializētās seno karšu izstādes simpozīja laikā bija četras — vairāk nekā jebkurā leprieķorganizētā biedrības pasākumā, un pirmajā dienā simpozīja dalībnieki iepazīnās ar senajām kartēm no Latvijas Nacionālās bibliotekas un Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja kolekcijām. Īpaši saistoša ir Mencendorfa namā izvietotā izstāde, kur joprojām var skatīt pirmoreiz demonstrētus daudzu Eiropas pilsētu senos plānus (no muzeja kolekcijas) un priekšmetus, ko rīdzinieki 19. gadsimtā atveda no ceļojumiem pa ārvalstīm. Otrajā simpozīja dienā Latvijas Valsts vēstures arhīvā atklāja Vidzemes 17. gadsimta muižu un ceļu karšu izstādi, kas arī joti ieinteresēja ārvalstu pārstāvus. Par lielo darbu minēto izstāžu sagatavošanā jāpateicas LNB, Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja, Latvijas Valsts vēstures arhīva speciālistiem. Bet simpozīja sekਮīga norise nebūtu iespējama bez LU vadības, Latvijas Zinātņu padomes, apgāda «Jāņa sēta» un Latvijas pasta atbalsta. Te jāmin, ka pirmoreiz šādu simpozīju vēsturē tika izdots tēžu krājums, sagatavota speciāla aploksne ar pirmās dienas zīmogu.

9. oktobrī daja no simpozīja dalībniekiem devās braucienā pa Kurzemi, uz ūsu brīdi liegriežoties Kuldīgā, bet ilgāk pakavējoties Rundāles muzejā.

Starptautiskās karšu kolekcionāru biedrības 15. simpozījs bija svadīgs turpinājums Eiropas kultūras dienām Latvijā, jo senās kartes arī ir kultūras vēstures pieminekļi. Un mēs pārliecīgāmies, ka ar mīsu kolekcijām varam pamatojoties, tikai tās plašāk jāpēti un jāpopularizē.

JĀNIS STRAUHMANIS,

Dr. ģeogr., Latvijas zinātņu vēstures asociācijas viceprezidents

ATBILDE UZ PIEBILDI VAI ZINĀTNIEKAM RAKSTĪT AVĪZĒM?

Rakstā «Par vēlēšanām» («Z. V.» 23. septembrī) ieteicu, vērtējot LZA loceketu kandidātus, vērtēt arī darbus publicistikā: publicēto darbu skaitu un kvalitāti.

Redakcija bija pievienojusi piebildi, atzīmējot, ka «laikrakstus galvenokārt interesē tikai «sensacionāli» materiāli, nevis nopietni zinātniski raksti...»

Pilnīgi piekrītu, ka pēdējos gados vairāku lielu laikrakstu saturs ir joti paslīktinājies. Ja kads zinātnieks skaidris pa pilsētu, vākdamas avīzēm informāciju par krimināliem, saimniecībām un intīmiem skandāliem, tas nevis cels, bet bojās šī zinātnieka prestižu.

Ar publicistiku, kas būtu jāņem vērā kā pozitīvs sasniegums, domāju tādus rakstus kā akadēmika Jāņa Stradiņa darbus, kus sakopoti krājumi «Trešā atmoda», akadēmika Ilmāra Lazovska rakstus savā laikā «Karogā», «Literatūrā» un Mākslā u. c. Augstū vērtētu arī vairākus LZA korespondētāloceketu M. Kūles, V. Zariņa, socioloģes P. Eglītes u. c. avīzēs publicētos rakstus.

Joprojām nopietnus pētījumus publicē «Latvijas Vēstnesis». Ar šī laikraksta starpniecību esmu nodevis lasītāju vērtējumam vairākus zinātniski problemātiskus rakstus, kurus pats vērtēju augstāk nekā issas tezes kādas konferences krājumā.

Tādēļ jau jāvērtē nevien publicistikas darbu skaita, bet arī to saturs un kvalitāte.

O. KRASTIŅŠ

LATVIJAS ZINĀTNES PADOMĒ

Pielikums
LZP ZSKK 1996. gada 28. jūnija
lēmumam

LZP STARPTAUTISKO PASĀKUMU FINANSĒJUMS 1996. GADĀ (7. pielikums)

Nr. p. k.	Organizācija	Projekta nosaukums, izplūdītāji	pieprasītais Ls	Finansējums piešķirtais Ls
1. Dalības maksas starptautiskās organizācijās				
1.	RTU Mašīnzinību fakultāte	Starptautiskā sadarbība ar European Scientific Institute. J. Dehtjars	150	150
2. Starptautisko konferēnu organizēšana				
1.	LZA Literatūras, folkloras un mākslas institūts	Starptautiskās Baltijas republikas literatūrinātnieku konferences sarīkošana (1996. g. oktobris). V. Hausmanis	400	400
2.	Latvijas Universitāte (arī Latvijas profesionālo psihologu asociācija)	Starptautiskās konferences «Ž. Piažē un L. Vigotska psiholoģijas manofums un mūscielu psiholoģiskās prakses» organizēšana (7.—8.11.96.). Ā. Karpova	2060	600
3. Piedalīšanās starptautiskās konferencēs				
1.	LU Cievielu fizikas institūts	a) Starptautiskā konference «2nd International Conference on Excitonic Processes in Condensed Matter» (14.—17.08.96., Vācija). L. Grigorjeva	260	140
		b) Starptautiskā konference «The 1996 International Conference on Luminescence and Optical Spectroscopy» (18.—23.08.96., Čehija). L. Grigorjeva	240	170
		c) Starptautiskā konference «The 1996 International Conference on Luminescence and Optical Spectroscopy» (18.—23.08.96., Čehija). A. Truhins	8500 CKZ	170
2.	LLU Pārtikas tehnoloģijas fakultāte	3. Ausfrumu — Rietumu inženieru apmācības kongress (15.—20.09.96., Polija). D. Kārkliņa	600 AUD	250
3.	Latvijas Organiskās sintēzes institūts	a) «12th Symposium on Chemistry of Heterocyclic Compounds and 6th Blue Danube Symposium on Heterocyclic Chemistry» (1.—4.09.96., Brno, Čehija). I. Segale	3000 ATS	160
		b) X Starptautiskais simpozījs «Homogēnā katalīze» (11.—16.08.96., ASV). Ž. Juskoveca	1530 USD	300
		c) «5th International Conference on Chemical Synthesis of Antibiotics and Related Microbial Products» (1.—6.09.96., Ungārija). G. Veinbergs	410	190
4.	Latvijas Medicīna akadēmija	d) VI Viskrievijas konference «Karbonilsavienojumi heterociklu sintēzē» (16.—20.09.96., Saratova). I. Reine	100	100
		a) XXI Vispasaules patoloģijas kongress (20.—25.10.96., Budapešta). V. Zalcmane, V. Groma	1300 USD (2. cilv.)	350 (1 cilv.)
		b) XI Eiropas Mikroskopijas konference «Eurem 1996» (26.—30.08.96., Dublina). V. Groma	300 IRP	260
5.	LZA ĶBZN	Konference «Signatures of Knowledge Societies» (10.—13.10.96., Vācija). B. Adamsone	1400 DM	150
6.	LZA un LU Matemātikas institūts	Otrais Starptautiskais nelineāro procesu pētnieku kongress (10.—17.07.96., Grieķija). A. Reinfelds	353	200
7.	Latvijas Organiskās sintēzes institūts	14. Starptautiskais Medicīnas ķīmijas simpozījs (8.—12.09.96., Niderlande). G. Duburs	1050 Dfl	340
8.	RTU Polimēru materiālu institūts	Starptautiskais simpozījs «Biodegradable materials» (7.—9.10.96., Vācija). I. Šics	380 DM	140
9.	RTU Mašīnzinību fakultāte	4th International Conference on Integral Methods in Science and Engineering — IMSE'96 (17.—20.06.96., Oulu, Somija). A. Krasnikovs	540 FIM	70
10.	Latvijas Medicīnas akadēmija	Eiropas Elektronmikroskopijas Kongress (26.—30.08.96., Dublina, Irija). M. Pilmane	300 IRP	260
11.	LU Cievielu fizikas institūts	«The 9th International Conference on X-Ray Absorption Fine Structure» (26.—30.08.96., Francija). A. Kuzmins	1950 FF	180
12.	LZA Bioloģijas institūts	Eiropas Augu Fizioloģijas biedrību federācijas 10. kongress (9.—13.09.96., Florence, Itālija). T. Selga	280 USD	160
13.	RTU Būvniecības fakultāte	Starptautiskais kongress PM²TEC'96 (16.—21.06.96., ASV). V. Mironovs	200 USD	110
14.	LZP KC	Starptautiskā konference «Meeting of SOCRATES/ERASMUS, LEONARDO DA VINCI, TEMPUS of the Baltic States (6.—9.07.96., Stralsunda). M. Sniķere	200	200
15.	RTU Mašīnzinību fakultāte	Starptautiskā pusvadītāju konference «International Semiconductor Conference» (9.—12.10.96., Rumānija). T. Purītis	150 USD	90
16.	RTU Elektrotehnisko un elektronisko materiālu un tehnoloģiju institūts	Eiropas Biomehānikas savienības 10. konference (28.—31.08.96., Beļģija). A. Tatarinovs	300	280
17.	LU Cievielu fizikas institūts	a) 13. Starptautiskā konference «Defects in Insulating Materials ICDIM'96» (15.—19.07.96., ASV). G. Vāle	340 USD	170
		b) 2. Starptautiskā konference «Excitonic Processes in Condensed Matter EXCON'96» (14.—17.08.96., Vācija). G. Vāle	350 DM	140
		c) Starptautiskā konference «International Conference on Luminescence and Optical Spectroscopy of Condensed Matter ICL'96» (18.—23.08.96., Čehija). G. Vāle	6500 CZK	— (1996. g. 2 konferences jau sponsorētas)

Turpinājums 3. lpp.

Turpinājums no 2. lpp.

Nr. p. k.	Organizācija	Projekta nosaukums, izpildītāji	Finansējums pieprasītais Ls	Finansējums piešķirtais Ls
18.	RTU ASTF	5. Starpautiskā informācijas sistēmu attīstības konference (24.—26.09.96., Gdānska, Polija). M. Kirikova	270 USD	150
19.	Latvijas Kardioloģijas institūts	Eiropas Kardiologu biedrības 18. kongress (25.—29.08.96., Lielbritānija). J. Skārds	2300 FF	250
20.	LZA	Starpautiskais seminārs (08.—30.08.96., Anglija). H. Grīnberga	160	160
21.	LU Atomfizikas un spektroskopijas institūts	23. Eiropas kongress molekulu spektroskopijā (25.—30.08.96., Ungārija). I. Klinčare	310 USD	170
22.	LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs	10. Starpautiskais virusoloģijas kongress (11.—16.08.96., Jeruzāleme). O. Borščukova	751 USD	250
23.	Latvijas Organiskās sintēzes institūts	17. Vispasaules kristālografiū ģenerālā asambleja un kongress (8.—17.08.96., Siefla, ASV). S. Belakovs	840	240
24.	Latvijas Organiskās sintēzes institūts	17. Vispasaules kristālografiū ģenerālā asambleja un kongress (8.—17.08.96., Siefla, ASV). A. Miščovs	840	240
25.	Latviešu valodas institūts	6. Starpautiskā konference par minoritāšu valodu problēmām (30.06.—5.07.96., Gdānska). I. Druviefe	250 USD	100
26.	LU Ciecielu fizikas institūts	a) Starpautiskā konference «The 9th International Conference on X-ray Absorption Fine Structure» (26.—30.08.96., Francija). J. Purāns b) Starpautiskā konference «Luminescence un kondensētā stāvokļa optiskā spektroskopija» ICL'96 (19.—23.08.96., Čehija). I. Tāle	439	180
27.	Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūts	Xth International Congress of Virology (11.—16.08.96., Jeruzāleme). O. Bracslavskas	253	250
28.	Latvijas Medicīnas akadēmija	10. Eiropas Biomehānikas biedrības konference (28.—31.08.96., Beļģija). J. Saulgozis	1600 BEF	280
29.	LU Latvijas Vēstures institūts	VI Starpautiskais slāvu arheoloģijas kongress (25.—29.08.96., Novgoroda). V. Bebre	200	100
30.	Polimēru mehānikas institūts	EUROMECH Colloquium «Transform methods in solid mechanics» (03.—05.10.96., Minhenē). V. Strauss	130	130
31.	Fizikas institūts	7th International Plyos conference on Magnetic Fluids (10.—12.09.96., Ivanovo, Krievija). G. Kroķkalns	60	60
32.	Latvijas Medicīnas akadēmija	III Eiropas kliniskās neirofarmakoloģijas asociācijas kongress (28.—30.10.96., Roma). I. Supe	270 USD	150
33.	Latvijas Eksperim. un kliniskās medicīnas institūts	9. Eiropas saistaudu biedrības konference (04.—09.08.96., Minhenē). T. Freivalds	370 DEM	140
34.	LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts	Forum for Applied Biotechnology (26.—27.09.96., Beļģija). M. Beķers	300	260
35.	LU Mikrobioloģijas un biotehnoloģijas institūts	Congress of Chemical and Process Engineering (25.—30.08.96., Prāga). M. Rikmanis	450 USD	250
36.	LU Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs	10. Starpautiskais virusoloģijas kongress (11.—16.08.96., Jeruzāleme). I. Sominska	230 USD	130
37.	Latvijas Medicīnas akadēmija	2. pasaules kongress «Alternatives and Animal use in the life science» (20.—24.10.96., Holande). D. Sprudža	400 Dfl	130
38.	RTU Ķīmijas tehnoloģijas fakultāte	Starpautiska konference «Nordic Ceramics'96» (13.—14.06.96., Norvēģija). R. Švinka	145	145
8. pielikums LZP ZSKK 1996. gada 31. jūlija lēmumam				
1. Dalības maksa starpautiskās organizācijās				
1.	RTU Lietišķo datorsistēmu institūts	Dalības maksa Starpautiskajā modelēšanas asociācijā. J. Osis	20	—
2. Starpautisko konferenču organizēšana				
1.	Literatūras, folkloras un mākslas institūts	mistic and Collectiv Processes» (26.08.—06.09.96., telpā) (05.—08.11.96., Rīga). E. Grosmane	1275	700
3. Piedalīšanās starpautiskās konferencēs				
1.	RTU Fizikas katedra	NATO organizētā konference «Surface Diffusion: Atomic and Collective Processes» (26.08.—06.09.96., Grieķija). J. Blūms	100 USD	55
2.	Latvijas Onkoloģijas centrs	ESO (Eiropas Onkoloģijas skolas) organizētais mācību kurss «Cancer Clinical Trials» (09.—12.10.96., Grieķija). I. Jaunalksne vai S. Doniņa	1150 (2 cilv.)	240 (1 cilv.)
3.	Latvijas Medicīnas akadēmija	Starpautiskā konference «Problems and Solutions in Longitudinal Research» (31.08.—02.09.96., Nīderlande). L. Aberberga-Augškalne	800 DFL	265
4.	Latvijas Organiskās sintēzes Institūts	Simpozijus «20th IUPAC Symposium on the Chemistry of Natural Products» (15.—20.09.96., ASV). A. Zablocka	1022	280
5.	RTU ĶTF	Simpozijus «Pathogenesis and Immunotherapy of Autoimmune Diseases» (25.—27.10.96., Milāna, Itālija). I. Kalniņa	250	150
6.	RTU Lietišķo datorsistēmu institūts	Starpautiskā Objektorientētās modelēšanas konference (15.—17.07.96., Francija). J. Osis	81	85
7.	Latvijas Medicīnas akadēmija	Eiropas Elektronmikroskopijas kongress (04.—09.08.96., Minhenē, Vācija). M. Pilmane	370 DEM	— (1996. g. 2 konferences jau sponsorētas)
8.	RTU ĶTF	Konference EUROFORUM'96 (04.—06.09.96., Ungārija). R. Švinka	80	80

Turpinājums sekos.

Materiālu pētnieku uzmanībai

1997. gada septembrī Francijas pilsētā Jony-en-Josas notiks Eiropas Keramikas Biedrības [E.Cer. S.] rīkotā divu dienu starpautiska konference EMIF 2
2ND EUROPEAN MEETING ON INTEGRATED FERROELECTRICS.

Šī konference veltīta integrēto segnetoelektrisko materiālu sintēzes un pielievošanas problēmām. Tuvāka informācija un formulāri pieejami pie Latvijas Materiālu pētniecības biedrības pārstāvēs E. Cer. S. — Dr. L. BĒRZINĀS RTU Biomateriālu ZP laboratorijā, Āzenes ielā 14/24, 246. telpā, tālr. 626211.

FIFTH CONFERENCES AND EXHIBITION OF THE EUROPEAN CERAMIC SOCIETY

VERSAILLES, FRANCE, JUNE 22—26 1997
Organized by GROUPE FRANCAIS DE LA CERAMIQUE

Topics to be covered in the sessions:

CERAMIC SCIENCE, MATERIALS AND PROCESSES

ELECTROCERAMICS

MICRO AND NANOANALYSIS OF CERAMICS

CERAMIC HERITAGE

CERAMICS FOR NUCLEAR APPLICATIONS

HARD COATINGS AND WEAR OF CERAMICS

CORROSION OF CERAMICS

MEMBRANES, MULTIMATERIALS AND CERAMIC COMPOSITES

REFRACTORIES AND REFRactory CEMENTS

ENGINEERING, INSPECTION AND STANDARDIZATION ENVIRONMENT AND RECYCLING

Registration fees, including proceedings, coffee breaks, the banquet, will be 4.000 FF for members of National Ceramic Societies affiliated to E. Cer. S. and 4.500 FF for non members, if registered before April 1st, 1997.

If you wish to receive full documentation, including the call for submission of papers, please send the following information:

NAME, FIRST NAME, AFFILIATION, ADDRESS, FAX to G. F. C., 23 rue de Cronstadt, F 75015 PARIS, FAX [33.1]45 31 58 04.

Internet: <http://www.ikts.fhg.de/ceramics.html>.

Jauna grāmata

«LATVIEŠI, KARŠ IR SĀCIES!»

Tā saucas apgāda «Zinātne» nule klajā laistā latviešu žurnālista un sūtniečības Vācijā preses afašeja Ernesta Treiguta-Tāles afiņas par laiku no 1936. gada līdz 1973. gadam. 1936. gadā karš Latvijai vēl nebija sācies, tas bija tikai otrā pasaules kara priekšēsnesis, kas dunēja Spānijā. 1973. gadā, kad izdarīti pēdējie ieraksti publicētāji dienasgrāmatā, karš Latvijai vēl nebija beidzies.

1990. gadā Amerikā «Gaujas» apgādā izdotā Hannoverē dzīvojošā šobrīd 85 gadus vecā autora grāmata saista ar tiešumu — tā rakstīta, nevis retrospektīvi atskatoties uz to dienu notikumiem, bet fiksē foreizējās svāigās, nepastarpinātās izjūtas, kādas dienasgrāmatai uzticējis Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes studenti, Latvijas telegrāfa aģentūras «Leta» korespondents sākumā Latvijā, vēlāk — Vācijā.

Grāmatai sastopamies ar daudziem tā laika Latvijas un Vācijas politiskajiem un sabiedriskajiem darbiniekiem, izjūtām katastrofas klātbūtni Vācijas—PSRS līguma parakstāšanas laikā (grāmatā ieviefota 1939. gada 23.augustā Maskavā parakstītā slepenā protokola fotokopija).

Konstantīns Karulis, kurš palīdzējis tapt šīs grāmatas izdevumam Latvijā, savā pēcvārdā atzīmē: «Kādā vēstulē E. Treiguts raksta, ka viņa nolūks ir bijis ar šīs grāmatas palīdzību iepazīstināt jauno paaudzi ar notikumiem, kas traģiski skāra mūsu valsts likfeni. Lielākā daļa jauniešu (ne tikai jauniešu, bet arī vidējās paaudzes jaunu) par šiem notikumiem nezina neko vai arī zina dažus faktus greizā — padomju — atspoguļojumā. Taču šīs grāmatas nozīme ir lielāka: tas ir vēstures notikumu līdzgaiteņķa sniegs svarīgu materiālu krājumus latviešu žurnālistikas vēsturei un reizē arī diplomātijas vēstures paraugsfunda».

Grāmatā ir arī daudz tīri personisku lappušu.

Par grāmatu «Latvieši, karš ir sācies!» Ernests Treiguts-Tāle 1991. gada 18. novembrī apbalvots ar Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda Kr. Barona prēmiju.

Z. KIPERE

Atgādinājums

LZS Informācijas un koordinācijas centrs afgādina LZS individuālajiem biedriem un koordinatoriem nomaksāt biedru naudas par 1996. gadu LZS Augstceltnē Akadēmijas laukumā 1, 6. stāvā 613. telpā, tālr. 7212706, pirmadienās un ceturtdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00.

LAI PALĪDZĒTU PIEMINEKLIEM

Visbiežāk ar jēdzienu piemineklis saistīs skulpturāls veidojums, kas izgatavots no akmens materiāla vai metāla. Gara acīm tiek skaņoti Brīvības, Mātes — Latvijas, Lāčplēša, Cakstes vai citi pieminekļi, arī pilis un daudzas celtnes. Taču pieminekļi var būt arī grāmatas un vēstules, teksāliju un ādas izstrādājumi, dokumenti un fotogrāfijas, arheoloģiskajos izrakumos iegūtais materiāls un daudz kas cits. Viss, kam ir kultūrvēsturiska nozīme. Laika zobs nesaudzē neko, un jaunājums par pieminekļu saglabāšanu klūst arīn aktuāls, bet to veikt var tikai zinoši un vēsturi mīloši cilvēki.

1990. gadā Rīgas Tehniskajā universitātē Ķīmijas tehnoloģijas fakultātē sāka gatavot speciālistus pieminekļu konservācijā un restaurācijā. Tas ir specifisks starpprofesijs un daudzpriekšmetu studiju virzīns, kas būtiski atšķiras no tradicionālajiem šīs fakultātes studiju virzieniem. Jāapgūst pieminekļu izgatavošanas materiālu iepāšības, apstrādes paņēmieni, apdares veidi un līdzekļi u. t. t. Studenti var specializēties koka, papīra, ādas, teksāliju un metālu izstrādājumu atjaunošanā un saglabāšanā. Otra grupa nodarbojas ar dabīgā akmens un silikātmateriālu (stikla, keramikas, porcelāna) izstrādājumu saglabāšanu.

Kā notiek apmācības process? Studenti dajēji tiek atbrīvoti no tehnoloģiskajiem priekšmetiem, tos aizvieto

disciplīnas par kultūrvēsturi un restaurāciju. Tieks lasīti specifiski samērā šauri kursi un veikta praktiska apmācība muzeju, bibliotēku, arhīvu un citu kultūras vērtību centros un laboratorijās. Šādu studiju darbu nodrošina RTU mācību spēki un zinātnieki no četrām fakultātēm, kā arī no 13 dažādām institūcijām. Varam minēt Silikātu materiālu institūtu, a/s «Restaurātors», Latvijas Vēstures muzeju, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Koksnes ķīmijas institūtu, Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju u. c. organizācijas. Visu šo procesu organizē un vada RTU docents, inženierzinātņu doktors Mārcis Dzenis.

Bakalaura un inženieru studiju priekšmetus var iedalīt četrās grupās:

1. Bāzes priekšmeti, kas obligāti visiem Ķīmijas tehnoloģijas fakultātes studentiem.
2. Ievadošie priekšmeti kultūrvēsturē, restaurācijā un konservācijā.
3. Speciālie priekšmeti, kas saistīti ar konservācijā un restaurācijā izmantojamiem materiāliem, to izpēti, identifikāciju u. c.
4. Speciālās priekšmeti, kas ir materiālmācības lekcijas par 8 materiālu grupām.

Bez tam notiek ikgadēja trīs nedēļu ilga vasaras prakse jau minētajos centros. Sākot ar šī gada rudenī tiek ieviesta nākošās studiju pakāpes programma, kuru apgūstot var kļūt par magistrā izvēlejā specializācijā. Studijas ir sākuši astoņi magistranti, nākošajā mācību gadā parezams, ka to skaita dubultosies. Magistra kvalifikācijas darbam jāievērt zinātniskā darba elementi un jābūt apfuveni vienas zinātniskās publikācijas ekvivalentam. Studenti visbiežāk izvēlas lekciju kursus saviem kvalifikācijas darbiem par koka, papīra un metāla materiāliem, bet tematiku visvairāk saistīta ar dabīgā akmens un papīra materiālu konservāciju un restaurāciju. Savu restaurāfora karjeru ar panākumiem jau uzsākuši Ronalds Lūsis Rīgas Doma baznīcā, Andris Vanags Liepājas Trīsvienības baznīcā un Diāna Bajāre Ventspils pilī. Viņi veic izpēti par šajos objektos izmantojām javām un ciemā materiāliem, izzina cēlonus, kāpēc notiek šo pieminekļu drupšana un cīti destruktīvi procesi. Rezultātā jaunie speciālisti izstrādās rekomendācijas šo objektu saglabāšanai.

Kustāmais un nekusfāmās kultūras mantojums ir ļoti liels, un tāpat ļoti vajadzīgi šī darba entuziasti.

O. MARTINSONS,
Dr. sc. ing.

DISERTĀCIJU AIZSTĀVĒŠANA

1996. g. 29.11. 14.30 RAU, Lomonosova ielā 1, 4.—1. auditorijā notiks inženierzinātņu nozares gaisa transporta ekspluatācijas apakšnozares habilitācijas un promocijas padomes aiklātā sēde, kurā

M. BĀNOVS

aizstāvēs disertāciju par tēmu «Aviācijas iekārtu ekspluatācijas efektivitātes paaugstināšana uz plašas induktoru mašīnu pielietošanas bāzes».

Recenzenti: RAU katedras vadītājs Dr. h. inž. professoors V. Pavelko, RTU zinātniskās laboratorijas vadītājs, Dr. h. inž. profesors V. Fastrickis, RTU profesors Dr. h. inž. L. Rastrīgins.

Ar disertāciju var iepazīties RAU bibliotēkā.

* * *

1996. gada 6. decembrī plkst. 14.00 Latvijas Medicīnas akadēmijas (AML) Promocijas un habilitācijas teorētiskās medicīnas padomes aiklātā sēde Rīgā, Dzirciema ielā 16, Hipokrāta auditorijā

VЛАДИМИР FATEJEVS

aizstāvēs habilitācijas darbu «Centrālās darbības neurotrofīnu mijedarbību» habilitētā medicīnas doktora zinātniskā grāda iegūšanai.

Oficiālie recenzenti: Dr. habil. med., profesore V. Klusa, Dr. habil. med., profesore S. Ģērmane, Dr. habil. med. docents I. Purviņš.

Ar habilitācijas darbu var iepazīties AML bibliotēkā un ZA Akadēmiskajā bibliotēkā.

* * *

1996. gada 11. decembrī plkst. 15.00 Latvijas Eksperimentālās un kliniskās medicīnas institūtā, O. Vācieša ielā 4 notiks normālās un kliniskās fizioloģijas habilitācijas un promocijas padomes aiklātā sēde, kurā iegūšanai.

Recenzenti: LZA korespondētāloceklis prof. Dr. habil. med. A. Krauklis, prof. Dr. habil. med. I. Siliņš, prof. Dr. habil. biol. P. Ozoliņš.

Ar habilitācijas darbu var iepazīties Latvijas Eksperimentālās un kliniskās medicīnas institūta bibliotēkā O. Vācieša ielā 4.

* * *

1996. gada 11. decembrī plkst. 10.00 LZA Fizikālās enerģētikas institūta Mazajā zālē, Rīgā, Aizkraukles ielā 21, notiks habilitācijas un promocijas padomes sēde, kurā habilitācijas darbu habilitētā inženierzinātņu doktora grāda iegūšanai aizstāvēs.

Dr. sc. ing. VLADISLAVS PUGAČOVS

par tematu «Bezkonfakta induktormašīnas ar uzlabotiem tehniski ekonomiskiem rādītājiem».

Recenzenti: Dr. habil. sc. ing. prof. Z. Sika; Dr. habil. sc. ing., prof. I. Greivulis; Dr. habil. sc. ing., prof. N. Levins.

* * *

1996. gada 11. decembrī plkst. 13.00 LZA Fizikālās enerģētikas institūta Mazajā zālē, Rīgā, Aizkraukles ielā 21, notiks habilitācijas un promocijas padomes sēde, kurā promocijas darbu inženierzinātņu doktora grāda iegūšanai aizstāvēs Enerģijas Tehnoloģijas institūta (Norvēģija)

inž. THOR HENNING GULBRANDSEN

par tematu «Enerģijas efektivitātes paaugstināšanas izpētes un vadības metožu pilnveidošana Latvijas apstākļiem».

Recenzenti: Dr. habil. sc. ing., prof. N. Zeltiņš; Dr. habil. sc. ing., prof. A. Krēslīnš; Dr. habil. sc. ing., prof. P. Šipkovs.

* * *

Redaktore Zaiga Kipere.

«Zinātnes Vēstnesis».

Laikraksts iznāk kopš 1989. gada.

Reģistrācijas apliecība nr. 75.

Izdevējs: Latvijas Zinātnieku savienība.

«Science Bullefin» Association of Latvian Scientists.

1996. gada 19. decembrī plkst. 15.00 Senātā sēžu zālē Akadēmijas laukumā 1, 2. stāvā notiks Filoloģijas nozares habilitācijas un promociju padomes (HP-I) sēde, kurā promocijas darbu filoloģijas doktora grāda iegūšanai aizstāvēs.

ILGA MIGLA

par tematu «Latvijas reģionālgeogrāfiskā leksika vācu valodā».

Recenzenti: Dr. h. philol. O. Bušs, Dr. h. philol. A. Veisbergs, Dr. philol. S. Pavidis.

Ar darbu var iepazīties Latvijas Universitātes bibliotēkā.

* * *

1996. gada 19. decembrī plkst. 13.00 LZA Senātā sēžu zālē Akadēmijas laukumā 1, 2. stāvā notiks Filoloģijas nozares habilitācijas un promociju padomes (HP-I) sēde, kurā promocijas darbu filoloģijas doktora grāda iegūšanai aizstāvēs.

REGINA KYAŠITE

par tematu «Mūsdienu lietišķie teksti lingvistiskā skatījumā».

Recenzenti: Dr. h. philol. J. Rozenbergs, Dr. h. philol. V. Skujina, Dr. h. human. K. Župerka (Šauji).

Ar darbu var iepazīties Latvijas Universitātes bibliotēkā.

* * *

Redkolēģijas vadītājs akadēmikis Evalds Mugurevičs.

Redkolēģijā: akadēmikis Māriņš Beķeris, akadēmikis Juris Ēkmanis, LZA goda loceklis Jānis Graudonis,

doc. Elmārs Beķeris, doc. Zigrīda Goša, Oskars

Marīlsons.

Redakcija: Rīga, Akadēmijas laukumā 1. Tālr. 7212706.

Izsludinātā Latvijas Eksperimentālās un kliniskās medicīnas institūta habilitācijas un promocijas padomes 1996. g. 20. novembra sēde («Zinātnes Vēstnesis» Nr. 17), kurā izskaitīts Dr. med. Jevgenija Volpes habilitācijas darbu, tiek pārcelta uz 1997. g. 22. janvāri plkst. 15.00.

Paziņojums

Indeks 77165.

Iespiests a/s «Preses nams» tipogrāfijā,

Rīga, Balasta dambī 3.

Augstspēle. 1 uzsk. Iespiedloksne.

Mefiens 1000 eks.

Pasūtījums Nr. 1605.